

مرور سریع کلیت سوره

بیاورید صفحه ۵۱۰ را این آیه پایانی اش که در حقیقت آیه تهدید آمیزی است. با این آیه سوره مبارکه محمد به پایان می‌رسد و بالاخره کلیت سوره دستتان آمد دیگر. که دعوت به جنگ و مبارزه، رابطه منافقین با این فضا، خلاصه عدم بخشش و عدم مغفرت و حبط عمل در فرض این که کسی در کار ولی آب بیاندازد و موجب بشود که عزت جامعه مومنین که به واسطه جنگ با آن‌ها به دست می‌آید و حتی آرامش جامعه مومنین که به واسطه جنگ با آن‌ها به دست می‌آید. آرامش جامعه مومنین هم به واسطه همین به دست می‌آید. این را کسی بخواهد یا سیستمی بخواهد این را به تعویق بیاندازد این‌ها بحث‌هایی بود که شد. و در انتها همین این است که...

اصل بحث انفاق کمک به نظام

می‌گوید «هأنتم هؤلاء تدعون لتنفقوا فی سبیل الله» ببینید این «لتنفقوا فی سبیل الله» قرآن انفاق در قرآن را نگاه بکنید در سوره مبارکه حدید نگاه بکنید، در سوره مبارکه انفال نگاه بکنید، این‌ها کمک به نظام اسلامی است. اصل بحث انفاق کمک به نظام است. کسی که دارد هزینه‌های اینطوری را می‌دهد. شما نگاه بکنید در همین آیه معروف انفال، آیه‌ای که آرم سپاه است اگر نگاه بکنید، وقتی که گفته «و أعدوا لهم ما استطعتم من قوة و من رباط الخیل ترهبون به عدو الله و عدوکم و آخرین من دونهم لا تعلمونهم الله يعلمهم» وقتی که می‌گوید نیروهایتان را بیاورید، بسیج بکنید، چه کار بکنید، شما دشمن خودتان را می‌ترسانید، دشمن خدا را می‌ترسانید، بعد دارد که چی؟ «و ما تنفقوا من شئ فی سبیل الله یوف إلیکم و أنتم لا تظلمون». خب این یعنی چه؟ یعنی این که انفاق در همین بحث اعداد «ما استطعتم من قوة» است. بیشتر... شاید عمده مباحث انفاق از سوره مبارکه بقره تا سوره مبارکه حدید، بحث قرض الحسنه و و همه این‌ها، قرض الحسنه‌ایست که دارد نظام اسلامی را کمک می‌کند. نه صرف یک اقدام بشردوستانه‌ای که مثلا یک کسی دارد به رفیقش کمک می‌کند. حتی در سوره مبارکه بقره کمک به رفیق و این‌ها برای پاگرفتن اخوت اسلامی است که جامعه متحد بشود. جامعه خودش را پیدا بکند. مال این فضاست. نه مال این فضا که همینجوری خدا گفته به یکدیگر کمک بکنید. هوای یکدیگر را داشته باشید. این در این فضا نیست. که حالا سوره مبارکه بقره را اگر ببینید اینجور است و بحث قرض الحسنه در سوره مبارکه حدید. بالاخره اگر می‌بینید یک موقع اینجوری می‌گوید «هأنتم هؤلاء تدعون لتنفقوا فی سبیل الله» می‌گوید شما اینجوری هستید که اگر بگویند آقا انفاق فی سبیل الله بکنید «فمنکم من یبخل» یک سری از شما هستید که بخل می‌کنید. این مربوط به انفاق‌های معمولی، آقا بیاید در صندوق صدقات یک چیزی بریزید فلان و این‌ها نیست. این مشخص باشد که انفاق در این فضاست.

بخل از خود

«و من یبخل فإنما یبخل عن نفسه» کسی هم که بخل می‌کند یا آن گروهی که بخل می‌کند از خودش دارد بخل می‌کند. به عبارتی کما این که دارد انفاق می‌کند «فلاأنفسهم یمهدون» است و دارد خودش را آجرهای وجود خودش را می‌چیند این دارد از آجرهای وجود خودش می‌کند. «و الله الغنی و أنتم الفقراء».

تهدید بر عدم کمک به نظام

این تکه تهدید آمیز هم این تکه آخرش مهم است به عنوان سنت استبدال. «وإن تتولوا» حالا نکند این کار را، پشت بکنید، «شاقوا الرسول» بکنید، کمک به نظام نکنید چه می شود؟ «یستبدل قوماً غیرکم ثم لا یكون أمثالکم» یک عده دیگر را خدا می آورد که شبیه شما نیستند.

اجل اُمت

یعنی استبدال می کند. ببینید من اینجا چند تا آیه برایتان بخوانم و یک معرفتی را کوتاه تا قبل از اذان بگویم و ان شاء الله این بحث را به پایان برسانیم. ما یک «اجل» داریم برای امت ها. می گویند اجل امت. که هر امتی اجل دارد برای خودش. فارغ از این که این امت، امت خوبی باشد یا امت بدی باشد. این بحث یک بحث دیگر است. می خواهیم این تفکیک را دقت بکنید. مثل یک آدم می ماند. آدم می میرد. حالا چه آدم خوبی باشد چه آدم بدی باشد. این که آدم می میرد به معنای بد بودنش نیست. ویژگی آدم است. ویژگی امت ها این است که این ها هم اجل دارند. چندین آیه هست. آیه ۳۴ سوره مبارکه اعراف و آیه ۴۹ سوره یونس. این دو آیه را نگاه بکنید. در صفحه ۱۵۴ دارد که «و لكل امة اجل» هر امتی یک اجلی دارد. «فإذا جاء أجلهم لا يستأخرون ساعة ولا يستقدمون». وقتی که اجلش برسد لحظه ای پیش و پس نمی شود. عین همین معنی در سوره مبارکه یونس صفحه ۲۱۴ آمده که «قل لا املك لنفسی ضراً و لا نفعاً إلا ما شاء الله لكل امة اجل إذا جاء أجلهم ساعة و لا يستقدمون» باز دوباره اگر می خواهید ببینید این ها در فرض حتی بد بودن باز دوباره می گوید یک اجل مسمايي دارد اگر این آدم در حقیقت آدم بدی یا امت بدی باشد باز دوباره سر اجل خودش می میرد. یعنی بر امت یک قواعدی بار می شود شبیه قواعدی که بر آدم بار می شود.

نگاه بکنید در سوره مبارکه نحل آیه ۶۱ صفحه ۲۷۳ این است که «و لو يؤاخذ الناس بظلمهم» اگر خدا مردم را بخواهد به واسطه ظلمشان بگیرد. «ما ترک علیها من دابة» هیچ جنبنده ای روی زمین نمی گذاشت «و لکن يؤخرهم إلى اجل مسمى». این مردم، کلیت مردم هم همینجوری است. «فإذا جاء أجلهم لا يستأخرون ساعة و لا يستقدمون» که اگر قرار بود به ظلم بگیرد که اصلاً دیگر هیچ جنبنده ای روی زمین باقی نمی ماند. باز دوباره شبیه همین آیه پایانی سوره مبارکه فاطر را بیاورید صفحه ۴۴۰ آیه ۴۵ دارد که «و لو يؤاخذ الله الناس بما کسبوا ما ترک علی ظهرها من دابة» اگر خدا می خواست مردم را به واسطه کارهایی که انجام می دادند بگیرد در پشت زمین جنبنده ای را نمی گذاشت. یعنی دارد عفو می کند به عبارتی. «و لکن يؤخرم إلى اجل مسمى» این ها را می برد تا اجل مسمای خودش، به هر جهت هر آدمی هر امتی هر چیزی یک اجلی دارد «فإذا جاء أجلهم فإن الله کان بعباده بصیراً»

معنای امت در قرآن

خب حالا ببینید پس نهایتاً معنیش این است که اجل برای امت ها هست. امت به نظر می آید آن چیزی است که به معنای قوم و قوم برگزیده نیست. به معنای این است که یک نسلی با یک تفکری می آید، می رود و یک نسلی با یک تفکر دیگری می آید باز دوباره. این تفاوت نسلی ای که ایجاد می شود که «لكل امة اجل» در هر امتی اجل است، امت با امام تعریف می شود. یعنی روشش و... اگر هم بخواهد با امامش حرکت بکند، با

امامتش همه این‌ها مدلش فرق می‌کند. مثل این می‌ماند که نوح می‌آید، می‌رود، کسی دیگر می‌آید. باز دوباره او می‌رود این می‌آید. نکته مهم قصه این است که اگر جریان درستی باشد مثل یک خانواده‌ای است که فرض بفرمایید پدر می‌میرد، یک نسلی از خودش دارد به جای می‌گذارد. او می‌آید این را ادامه می‌دهد. خطوط اصلی - اگر آن جامعه آن امت، امت خوبی باشد - خطوط اصلی، مدل اصلی را نگه می‌دارد ولی انگار موقع سلطنت اسماء دیگر است. یعنی یک نسلی است، نسل توحیدی پاک است، مدلش فرق دارد.

ببینید اجل می‌تواند دست خود امت باشد، بله. می‌تواند خودش را بکشد امت.

اجل فارغ از خوبی و بدی امت

عرض کردم این اصلاً به معنای این نیست که لزوماً بد است. «لکل امة أجل» یک نفر آدم می‌میرد، این بد است؟ ببینید یک موقع هست شما می‌گویید بحث عذاب است. سوره مبارکه نساء را ببینید در آیه ۱۴۷ یک موقع هست عذاب است، خب عذاب در فرض کفر است. و کسی اگر اهل کفر نباشد و اهل شکر باشد خب خدا عذابش نمی‌کند. و آن ملت را هم عذاب نمی‌کند. «ما يفعل الله بعذابكم إن شكرتم و آمنتم و كان الله شاکراً علیماً» خدا چه کار دارد به شما؟ یعنی چرا باید خدا عذاب بکند؟ «إن شكرتم و آمنتم» اگر اهل شکرید، اهل ایمانید، چرا باید خدا عذاب کند؟ خدا عذاب نمی‌کند. ولی عذاب نمی‌کند نه این که آن امت اجل ندارد. آن امت اجل دارد. این تغییرات نسلی وجود دارد. این تداول وجود دارد. «تلك الأيام نداولها» می‌چرخاند خدا. این کارها را دارد. می‌خواهم این را بگویم اول استبدال یک چنین چیزی نیست. ولی اجل دارد. فرض بفرمایید که مدلی که همینجوری پیغمبران آمده‌اند، با گرایش‌های مختلف آمده‌اند، با تفاوت‌های امت‌ها آمده‌اند، همینجوری می‌تغییر کرده. انگار تغییرات نسلی کرده به عبارتی. این که شما تغییرات نسلی بکنید، منتهی یک نسل دیگری می‌آید آماده برای پیغمبر دیگری. این چیز بدی نیست لزوماً. دقت می‌فرمایید؟ نسلی می‌آید با تغییر دیگری، با پیغمبر دیگری، با امام دیگری. یا با امامت دیگری. می‌آید و با جوانان دیگری که این جوانان شبیه آن جوانان نیستند. یعنی لزوماً این جوانان شبیه آن جوانان نیستند، این امت شبیه آن امت نیست. این تغییرات نسلی انجام شده. مهم این است که این بچه جدید متعلق به خانواده قبلی باشد. یعنی بچه جدید توحیدی متعلق به خانواده قبلی توحیدی باشد. وگرنه به این معنی نیست که اگر نسل تغییر کرده شما باید بگویید حتماً چیز بدی شده. نه، نسل تغییر کرده. روحیات نسل. اسماء الهی که بر این نسل هست غیر از اسماء الهی است که بر آن نسل هست.

ضرر نرساندن اجل با وجود عقبه توحیدی

این یک بحث است کلاً که اسمش را در حقیقت باید گذاشت اجل امت‌ها. این را به عنوان «تلك الأيام نداولها». اصلاً ایام بالا می‌رود، پایین می‌آید، خلاصه همه این مدل‌ها هست برای این که جورهای مختلف آدم تولید شود، امت تولید شود. ببینید الآن فرض بفرمایید امت ما با امت نمی‌دانم افریقا با امت اسلامی یک جای دیگری، با امت در لبنان و حتی از اول انقلاب حساب کنید تا الآن امامتش، امتش، همه‌اش دارد تغییر می‌کند و حتی از بین می‌رود مهم این است که عقبه توحیدی دارد یا ندارد. وگرنه مردن که حق است، مرگ که حق است. یکهوپی می‌بینی من افتادم تو مردی! مرگ که حق است. نکته‌اش این است که عقبه توحیدی دارد یا ندارد؟ این انسان از خودش عقبه توحیدی گذاشته یا نگذاشته؟ این امت از خودش عقبه توحیدی گذاشته یا نگذاشته؟ ولو این که این امت مدلش عوض می‌شود. من دیده‌ام سر این قضیه که خیلی‌ها مثلاً با

داستان‌های اول انقلابی خیلی حسرت برانگیز دارند برخورد می‌کنند. در صورتی که مثل این می‌ماند که شما یک امت یک پیغمبری بگوید امت آن پیغمبر مثلاً عجب چیزی بودند. یک موقع است شما قرار است عذاب شوید، یک بحث دیگر است. امت‌ها در فرض ناشکری عذاب می‌شوند. «ما يفعل الله بعذابکم إن شکرتم و آمنتم» و اگر خباثت نکنند عذاب نمی‌شوند. ولی این به این معنی نیست که امت‌ها نمی‌میرند. نسل‌ها از بین نمی‌روند. روش‌ها از بین نمی‌رود. که اصلاً معنی امت به معنای امت و ملت و فلان و این‌ها این ملت‌ها و روش‌ها و این ساختارها و همه این چیزها از بین نمی‌رود. نه، از بین می‌رود. این‌ها از بین می‌رود. اینش هم مهم نیست. این که دو دستی بچسبیم یک ساختاری را فکرکنیم باید نگه بداریم، این نه. یک اخلاقی را نگه داریم، نه. لزومی ندارد.

تغییر ساختارها موجب عدم انقطاع نسلی

این که حتی حضرت آقا این نکته را تذکر می‌دهند که به هرجهت به بزرگان هم این تذکر را داده‌اند. باید ساختارها عوض بشود، مدل مردم عوض شده، شرایط عوض شده، همه این‌ها. مثلاً گفته‌اند بنشینید حتی سیاست‌های کلی‌ای که من گفته‌ام بنشینید تنقیح کنید. در خود مجمع گفته‌اند سیاست‌های کلی‌ای که خودم، سیاست‌های کلی‌اش را بنشینید تنقیح کنید. و یک دور دیگر با توجه به انقطاع نسلی و تفاوت‌های نسلی بنشینید یک بار دیگر بازنویسی بکنید به من پیشنهاد بدهید. این‌ها مال تفاوت امت‌هاست. و یکی از اتفاقاتی که همین این‌ها به وجود می‌آورد مربوط به این نکته است که با تغییر در امت‌ها واقعاً امامان این‌ها باید تغییر کنند. باید کارگزاران این‌ها تغییر کنند. شما نمی‌توانید بر اساس یک منتالیتی و ذهنیتی که امامان این‌ها داشته‌اند. امامان منظورم در اینجا حضرت آقای خامنه‌ای نیست. این امامان باید تغییر ذهنیت ایجاد بشود. یک سری پیرمردی با یک ذهنیتی بوده‌اند این‌ها مجدد اصلاً متعلق به یک نسل دیگرند. متعلق به یک تفکر دیگرند. آن تفکرشان اصلاً مرده دیگر. اصلاً آن نسل دیگر وجود ندارد. این‌ها باید مرتب تغییر بکنند و این چیز بدی هم نیست و اتفاقاً بدی‌اش آن موقعی است که شما می‌بینید که این امامان این امت هنوز مانده. امت اجلش تمام شده، آمده تمام شده رفته، امامان امت مانده‌اند. کلاً یکسری همین پیرمردهایی که کلاً بر جامعه حاکمیت داشته‌اند همه این‌ها باز دوباره مانده‌اند. این آن موقع نتیجه‌اش می‌شود انقطاع نسلی.

حالا این باشد تا ان شاء الله این را تفاوتش را با استبدال عرض بکنیم.